

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	23 Ionawr 2014
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Yr Aelod Arweiniol dros Gwsmeriaid a Chymunedau
Awdur yr Adroddiad:	Y Rheolwr Ymgysylltiad Cymunedol
Teitl:	Cyfamod y Gwasanaethau Arfog

1. Beth yw byrdwn yr adroddiad?

Rhoi diweddariad ar sut mae'r Cyngor yn cyflawni ei ymrwymiad i'r Cyfamod a gytunwyd gyda chymuned y Gwasanaethau Arfog.

2. Beth yw'r rheswm am lunio'r adroddiad hwn?

Rhoi gwybodaeth mewn perthynas â'r Cyfamod ac adrodd ar y camau a gyflawnwyd ers mabwysiadu'r Cyfamod ac adroddiadau blaenorol i'r Pwyllgor Archwilio.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn rhoi sylwadau ar y camau a gymerwyd ac yn eu cymeradwyo.

4. Manylion yr adroddiad.

4.1 Datganiad gwirfoddol o gydgefnogaeth rhwng cymuned sifil a'i chymuned lluoedd arfog leol yw Cyfamod Cymunedol. Ei nod yw ychwanegu at gyfamod y Lluoedd Arfog gwladol, sy'n amlinellu'r ymrwymiad moesol rhwng y wlad, y llywodraeth a'r lluoedd arfog yn lleol. Prif nodau Cyfamod Cymunedol yw:

- ❖ annog cymunedau lleol i gefnogi Cymuned y Lluoedd Arfog yn eu hardal
- ❖ meithrin dealltwriaeth gyhoeddus ac ymwybyddiaeth ymhlith y cyhoedd o faterion sy'n effeithio ar Gymuned y Lluoedd Arfog
- ❖ cydnabod a chofio'r aberthau a wynebir gan Gymuned y Lluoedd Arfog
- ❖ annog gweithgareddau sy'n helpu integreiddio Cymuned y Lluoedd Arfog i mewn i fywyd cymdeithasol
- ❖ annog Cymuned y Lluoedd Arfog i helpu a chefnogi'r gymuned ehangach, boed trwy gymryd rhan mewn digwyddiadau a phrosiectau ar y cyd neu drwy fathau eraill o ymgysylltu.

4.2 Mabwysiadodd y Cyngor llawn y Cyfamod yn ffurfiol ar 11 Medi 2012 a gofynnwyd i Archwilio fodloni'i hun ar y mesurau yr oedd Sir Ddinbych yn

dymuno'u mabwysiadu. Cymeradwyodd Archwilio'i weithgareddau arfaethedig yn ei gyfarfod ar 6 Rhagfyr 2012.

- 4.3 Cytunodd y Cyngor i enwebu 'Hyrwyddwr Gwasanaethau Arfog' (Aelod Arweiniol dros Gymunedau, y Cynghorydd Hugh Irving) ac enwi 'Swyddog Arweiniol Gwasanaethau Arfog' (Y Rheolwr Ymgysylltiad Cymunedol).
- 4.4 Arwyddwyd Cyfamod Lluoedd Arfog Sir Ddinbych yn ffurfiol mewn seremoni arbennig yng Nghanolfan y Fyddin Diriogaethol, Prestatyn ar 2 Gorffennaf 2013. Roedd y Cadeirydd, yr Arweinydd a'r Aelod Arweiniol oedd yn cynrychioli'r Cyngor Sir yn bresennol ynghyd ag uwch gynrychiolwyr o'r Lluoedd Arfog, elusennau'r lluoedd arfog, sefydliadau'r sector cyhoeddus sy'n gweithio yn Sir Ddinbych, y Bwrdd Gwasanaeth Lleol a'r sector gwirfoddol.
- 4.5 Cynhaliwyd gweithdy gyda chynrychiolwyr elusennau gwasanaethau arfog a sefydliadau sector cyhoeddus allweddol i ddatblygu dealltwriaeth o'r materion sy'n wynebu personél y gwasanaethau arfog a chyn filwyr. Sefydlwyd Gweithgor gyda sefydliadau cyfrannog dan gadeiryddiaeth yr Aelod Cabinet Arweiniol. Rôl y gweithgor hwn yw cydlynu camau gweithredu, nodi bylchau yn y ddarpariaeth a chyfnewid gwybodaeth ac arfer da.
- 4.6 Nodwyd cam gweithredu allweddol yn y Cyfamod sef yr angen i sefydlu tudalen wybodaeth ymroddedig ar ein gwefan gyda chysylltiadau i sefydliadau a all roi cyngor a chefnogaeth ar faterion yn amrywio o bryderon lles i gyngor ar yrfaedd. Mae'r dudalen hon bellach wedi mynd yn fyw a gellir dod o hyd iddi trwy ddilyn y ddolen gyswllt hon.

<https://www.denbighshire.gov.uk/cy/preswylwr/cymunedau-a-byw/cefnogir-lluoedd-arfog.aspx>

- 4.7 Ar ôl arwyddo'r Cyfamod, mae prosiectau yn Sir Ddinbych yn gymwys i geisio am gyllid Cronfa Gymunedol y Weinyddiaeth Amddiffyn ar yr amod ei fod yn bodloni'r meini prawf o fod o fantais i'r gymuned ac i'r gwasanaethau arfog. Mae'r Fyddin wedi mynd at y Cyngor Sir gyda phrosiect uchelgeisiol ar y cyd gydag Ymddiriedolaeth Castell Bodolwyddan i ddatblygu profiad i ymwelwyr / addysgol yn y Castell sy'n cynnwys system ffosydd gynhwysfawr newydd y Rhyfel Byd Cyntaf fel rhan o Ganmlwyddiant y Rhyfel Byd Cyntaf. Bydd y ffosydd yn cael eu rheoli gan wirfoddolwyr sifil, cyn filwyr a gwirfoddolwyr sy'n gwasanaethu i ffurfio arddangosfa fyw am fywyd yn y ffosydd.

Cytunodd y Cyngor Sir trwy'r Grŵp Rheoli Asedau a'r Tîm Gweithredol Corfforaethol i gefnogi'r cais. Rydym wrth ein boddau fod y cais wedi bod yn llwyddiannus a chymeradwywyd grant o £225,000 (yr un mwyaf yng Nghymru) gan y Weinyddiaeth Amddiffyn. Rhagwelir y bydd y gwaith yn cael ei gwblhau erbyn y gwanwyn a bydd y prosiect yn para pum mlynedd. Ar ddiwedd y pum mlynedd, cyfrifoldeb Ymddiriedolaeth y Castell fydd y ffosydd.

Rôl y Cyngor fydd monitro agwedd ariannol y prosiect a rhyddhau cronfeydd yn unol â hynny a bydd hyn yn cael ei wneud trwy'n Hadran Gyllid.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r canlyniadau yn y Cyfamod yn dangos ein hymrwymiad i 'fynd yn agosach at ein cymuned' trwy ddangos bod personél a chyn-filwyr y gwasanaethau arfog yn cael eu cefnogi pan fyddant yn cael eu hymgyfuno nôl i fywyd sifil.

6. Beth fydd y gost a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes costau penodol yn gysylltiedig â chyflwyno'r camau gweithredu a nodwyd gan y Cyfamod. Bydd y Gwasanaethau unigol yn gyfrifol am unrhyw gamau cytûn sy'n dod i'r amlwg o'r Cyfamod neu'r Gweithgor.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd ar y penderfyniad?

Cynhaliwyd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (gweler yr Atodiad) mewn perthynas â'r Cyfamod a bydd yn cael effaith gadarnhaol. Dyma'r prif gasgliadau:

-tynnu ymaith neu leihau anfantais trwy sicrhau nad yw personél y gwasanaethau arfog, eu teuluoedd na'r cyn filwyr yn dioddef unrhyw anfantais wrth droi at wasanaethau.

- annog mwy o gyfranogiad gan y gymuned gwasanaethau arfog i gefnogi integreiddiad yn y gymuned leol.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio a phobl eraill?

Cynhaliwyd ymgysylltiad helaeth gyda sefydliadau allweddol sy'n cefnogi personél a chyn filwyr y gwasanaethau arfog. Hwylusir ymgynghori parhaus trwy'r Gweithgor.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Diangen.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ni ei wneud i'w lleihau?

Risgiau i enw da os na fydd y Cyfamod yn parhau i fod yn ddogfen a gymeradwyir gan y Cyngor a bod ei gamau yn cael eu cyflwyno ar sail partneriaeth

11. Y Grym i wneud y Penderfyniad

Mae'r Cyngor wedi gofyn i Archwilio gael trosolwg o'r Cyfamod a'i ddatblygiad.

Mae Erthygl 6.3.4(b) yn amodi grymoedd archwilio mewn perthynas ag archwilio amcanion a pherfformiad y polisi.

Swyddog Cyswllt:

Y Rheolwr Ymgysylltiad Cymunedol

Ffôn: 01824 706291